

Warszawa, dnia 28 czerwca 2006 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

**Opinia prawna o uchwalonej przez Sejm w dniu 23 czerwca 2006 r.
ustawie o zmianie ustawy o transporcie kolejowym**

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona przez Sejm w dniu 23 czerwca 2006 r. ustawa o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, określana dalej jako "ustawa", stanowi akt prawny, wobec którego Rada Ministrów zadeklarowała, iż ma on na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. W związku z tym ustawa zawiera szczegółowe unormowania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa transportu kolejowego, przewidując w szczególności obowiązek uzyskania przez określonych zarządców infrastruktury i przewoźników kolejowych odpowiednio autoryzacji bezpieczeństwa i certyfikatu bezpieczeństwa jako dokumentów uprawniających do wykonywania powierzonych im zadań. Ustawa wdraża postanowienia dyrektywy 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa kolei wspólnotowych oraz zmieniającej dyrektywę Rady 95/18/WE w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym oraz dyrektywę 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz certyfikację w zakresie bezpieczeństwa (dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa kolei) (Dz.Urz. UE L 164 z 30.04.2004; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 8, str. 227), a także dyrektywy 2004/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. zmieniającej dyrektywę Rady 96/48/WE w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości i dyrektywę 2001/16/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei konwencjonalnej (Dz.Urz. UE L 164 z 30.04.2004; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 838).

II. Uwagi szczegółowe

1. Mając na uwadze fakt, iż wprowadzone do ustawy o transporcie kolejowym pojęcia "wypadek" i "poważny wypadek" mają rozłączne zakresy treściowe, należy dokonać stosownych modyfikacji definicji określić "wspólne wskaźniki bezpieczeństwa (CSI)" oraz "postępowanie", o których mowa w art. 4 pkt 40 i 48 ustawy o transporcie kolejowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę. Modyfikacje te powinny zmierzać do uwzględniania w tych przepisach unormowania odnoszącego się do poważnych wypadków.

2. Ustawa zawiera wiele niespójności terminologicznych na tle określeń stosowanych zarówno w ustawie o transporcie kolejowym, jak również w obowiązującym systemie prawnym. Zdarzają się w niej również przypadki braku wewnętrznej spójności w tym zakresie.

W odniesieniu do pierwszego problemu należy zauważyć, że niektóre przepisy ustawy posługują się pojęciami innymi od tych, które statuuje ustawa o transporcie kolejowym. Tak więc ustawa używa:

- 1) pojęcia "infrastruktura" zamiast "infrastruktura kolejowa";
- 2) pojęcia "sieć" zamiast "sieć kolejowa";
- 3) pojęcia "trasa" zamiast "trasa pociągu";
- 4) pojęć "świadczenie dopuszczenia typu do eksploatacji" albo "świadczenie dopuszczenia do eksploatacji" zamiast "świadczenie dopuszczenia do eksploatacji typu pojazdu kolejowego";
- 5) pojęcia "przewoźnik" zamiast "przewoźnik kolejowy";
- 6) pojęcia "linia" zamiast "linia kolejowa";
- 7) pojęcia "transeuropejski system kolei" zamiast "transeuropejski system kolei dużych prędkości i transeuropejski system kolei konwencjonalnej";
- 8) pojęcia "pojazd" zamiast "pojazd kolejowy";
- 9) pojęcia "bocznica" zamiast "bocznica kolejowa".

W zakresie niespójności na tle systemu prawnego trzeba zwrócić uwagę na posługiwanie się przez ustawę pojęciami nieznanymi polskiemu ustawodawstwu, o charakterze kolokwialnym, takimi jak "leasingobiorca" (zamiast korzystający w rozumieniu art. 709¹ Kodeksu cywilnego) oraz "podmiot prowadzący działalność gospodarczą" (zamiast przedsiębiorca).

Odnosnie wewnętrznej niespójności wypada wspomnieć o błędnie zastosowanym skrócie "TSI", które powinno nastąpić w innej jednostce redakcyjnej, a także o niekonsekwentnym posługiwaniu się pojęciem "certyfikat bezpieczeństwa".

3. Zgodnie z art. 2 lit. 1 dyrektywy Rady 96/48/WE w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości pojęcie "modernizacja" oznacza **wszelkie większe prace** modernizacyjne prowadzone w podsystemach lub jego częściach, poprawiające całkowite osiągi podsystemu. Zgodnie z podaną definicją pojęciem tym nie są więc objęte wszystkie prace w powyższym zakresie, lecz jedynie prace prowadzone w większym rozmiarze. Mając to na uwadze należy dokonać stosownej modyfikacji art. 4 pkt 43 ustawy o transporcie kolejowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę, który definiuje pojęcie "modernizacja" jako "**wszelkie prace** modyfikacyjne wykonywane w podsystemie lub w jego części, poprawiające całkowite osiągi podsystemu", a więc niezgodnie z powołanym przepisem dyrektywy Rady 96/48/WE w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości.

4. W związku z tym, iż wytyczne dotyczące treści rozporządzenia powinny być sformułowane w sposób wyczerpujący w przepisie upoważniającym do jego wydania, zasadne byłoby skreślenie w art. 28d ust. 3 ustawy o transporcie kolejowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę, wyrazów "w szczególności".

5. Zbędna jest regulacja art. 28l ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę, zgodnie z którą wydawane przez Państwową Komisję Badania Wypadków Kolejowych zalecenia w zakresie poprawy bezpieczeństwa oraz zapobiegania poważnym wypadkom, wypadkom lub incydentom nie mogą obejmować ustalania winy lub odpowiedzialności. Abstrahując od faktu, iż na gruncie polskiego systemu prawnego regulacja ta jest oczywista, stanowi ona powtórzenie unormowania zawartego w art. 28f ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę, wedle którego postępowanie jest prowadzone przez Komisję niezależnie od postępowania sądowego i nie obejmuje ustalania winy lub odpowiedzialności.

6. W toku senackiego postępowania ustawodawczego zasadne byłoby uchwalenie poprawek o charakterze merytorycznym w odniesieniu do dwóch zagadnień.

Po pierwsze, w art. 28l ust. 10 ustawy o transporcie kolejowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę, należałoby określić termin przedstawiania Państwowej Komisji Badania

Wypadków Kolejowych i Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego przez właściwe podmioty informacji, o której mowa w tym przepisie.

Po drugie, w art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 1 ustawy brak jest sankcji z tytułu niewystąpienia, w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przez określonych zarządców infrastruktury i przewoźników kolejowych, którzy posiadają świadectwa bezpieczeństwa, z wnioskiem do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego o wydanie odpowiednio autoryzacji bezpieczeństwa i certyfikatu bezpieczeństwa. Tymczasem art. 4 ust. 2 pkt 2 stanowi, że świadectwa bezpieczeństwa wydane przed dniem wejścia w życie ustawy zarządcom i przewoźnikom kolejowym, którzy są obowiązani wystąpić o wydanie odpowiednio autoryzacji bezpieczeństwa albo certyfikatu bezpieczeństwa, zachowują ważność do dnia wydania tych dokumentów.

7. Niezależnie od wskazanych wyżej uwag, ustawa wymaga również innych zmian, wynikających z konieczności respektowania zasad prawidłowej legislacji, zapewnienia spójności na tle systemu prawnego, a także zachowania poprawnych konstrukcji redakcyjnych.

III. Propozycje poprawek

W związku z powyższymi uwagami należy postulować wprowadzenie do tekstu ustawy następujących poprawek, z zastrzeżeniem konieczności wypracowania odpowiedniej koncepcji merytorycznej w odniesieniu do uwag wyrażonych w pkt. II.6. niniejszej opinii:

- 1) w art. 1 w pkt 2 w lit. c, w pkt 40 wyrazy "wypadków i" zastępuje się wyrazami "poważnych wypadków, wypadków i" oraz wyraz "wypadków" zastępuje się wyrazami "poważnych wypadków, wypadków i incydentów kolejowych";
- 2) w art. 1:
  - a) w pkt 2 w lit. c, w pkt 40 i w pkt 46 w lit. b,
  - b) w pkt 8, w art. 18a w ust. 4,
  - c) w pkt 16, w art. 28a w ust. 15, w art. 28h w ust. 3 i w art. 28m w ust. 3
– użyty w różnym przypadku wyraz "infrastruktura" zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami "infrastruktura kolejowa";
- 3) w art. 1 w pkt 2 w lit. c, w pkt 43 po wyrazie "wszelkie" dodaje się wyraz "większe";

- 4) w art. 1 w pkt 2 w lit. c, w pkt 46 w lit. b po wyrazie "euro," dodaje się wyraz "lub" i pozostałą treść oznacza się jako lit. c;
- 5) w art. 1 w pkt 2 w lit. c, w pkt 48 wyraz "wypadkom" zastępuje się wyrazami "poważnym wypadkom, wypadkom" oraz wyraz "wypadków" zastępuje się wyrazami "poważnych wypadków, wypadków";
- 6) w art. 1 w pkt 3 w lit. a w tiret drugim, w pkt 1b wyraz "TSI" zastępuje się wyrazami "Technicznymi Specyfikacjami Interoperacyjności, zwanymi dalej "TSI"";
- 7) w art. 1 w pkt 3 w lit. c, w ust. 7b skreśla się wyrazy ", o których mowa w art. 18a i 18b";
- 8) w art. 1 w pkt 6, w art. 17a w ust. 1 wyrazy "Technicznych Specyfikacjach Interoperacyjności, zwanymi dalej "TSI"," zastępuje się wyrazem "TSI";
- 9) w art. 1 w pkt 6, w art. 17a w ust. 4 po wyrazie "bezpieczeństwa" dodaje się wyrazy "za poprzedni rok kalendarzowy";
- 10) w art. 1:
  - a) w pkt 6, w art. 17a w ust. 6 w pkt 1 w lit. c,
  - b) w pkt 8, w art. 18f w pkt 2– użyty w różnej liczbie i przypadku wyraz "certyfikat" zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadkach wyrazami "certyfikat bezpieczeństwa";
- 11) w art. 1 w pkt 8, w art. 18a w ust. 6 w pkt 2 i w art. 18b w ust. 8 w pkt 1 skreśla się wyrazy ", podając przyczyny tej decyzji";
- 12) w art. 1 w pkt 8, w art. 18b w ust. 1 w pkt 2 i w art. 18f w pkt 2 wyraz "sieci" zastępuje się wyrazami "sieci kolejowej";
- 13) w art. 1 w pkt 8, w art. 18d w ust. 2 wyraz "tras" zastępuje się wyrazami "tras pociągu";

14) w art. 1 w pkt 8, w art. 18f:

- a) w zdaniu wstępnym po wyrazach "Minister właściwy do spraw transportu" dodaje się wyrazy ", mając na uwadze ułatwienie dostępu do wykonywania przewozów kolejowych,"
- b) w pkt 2 skreśla się wyrazy "– mając na uwadze ułatwienie dostępu do wykonywania przewozów kolejowych";

15) w art. 1:

- a) w pkt 10 w lit. a, w ust. 1b,
- b) w pkt 14 w lit. d, w ust. 4b w pkt 3
– użyty w różnej liczbie i przypadku wyraz "leasingobiorca" zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadkach wyrazami "korzystający w rozumieniu art. 709¹ Kodeksu cywilnego";

16) w art. 1 w pkt 10 w lit. a, w ust. 1b wyraz "podmioty prowadzące" zastępuje się wyrazem "przedsiębiorcy wykonujący" oraz skreśla się wyraz "zarejestrowaną";

17) w art. 1 w pkt 10 w lit. b, w ust. 2a wyrazy "świadectwo dopuszczenia typu do eksploatacji" zastępuje się wyrazami "świadectwo dopuszczenia do eksploatacji typu pojazdu kolejowego";

18) w art. 1:

- a) w pkt 10 w lit. b, w ust. 2b w zdaniu wstępnym,
- b) w pkt 18, w art. 66 w ust. 1 w pkt 7
– użyty w różnych przypadkach wyraz "przewoźnik" zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami "przewoźnik kolejowy";

19) w art. 1 w pkt 10 w lit. b, w ust. 2b w pkt 1 wyrazy "świadectwa dopuszczenia do eksploatacji" zastępuje się wyrazami "świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu pojazdu kolejowego";

20) w art. 1:

- a) w pkt 13, w ust. 1 w pkt 1 w lit. c i w pkt 2 w lit. c,
  - b) w pkt 16, w art. 28a w ust. 12 w pkt 2
- użyty w różnej liczbie wyraz "linia" zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie wyrazami "linia kolejowa";

21) w art. 1:

- a) w pkt 14 w lit. a, w ust. 1 i 2 i w lit. e, w ust. 5,
  - b) w pkt 15 w lit. a, w ust. 2,
  - c) w pkt 16, w art. 28e w ust. 2
- użyte w różnych przypadkach wyrazy "transeuropejski system kolei" zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami "transeuropejski system kolei dużych prędkości i transeuropejski system kolei konwencjonalnej";

22) w art. 1:

- a) w pkt 14 w lit. d, w ust. 4b w pkt 4 i 5,
  - b) w pkt 16, w art. 28a w ust. 15
- użyty w różnej liczbie i przypadku wyraz "pojazd" zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadkach wyrazami "pojazd kolejowy";

23) w art. 1 w pkt 16, w art. 28d w ust. 3 skreśla się wyrazy "w szczególności";

24) w art. 1 w pkt 16, w art. 28h w ust. 1 w zdaniu wstępnym wyrazy "w ust. 1" zastępuje się wyrazami "ust. 1";

25) w art. 1 w pkt 16, w art. 28l skreśla się ust. 2;

26) w art. 1 w pkt 19 w zdaniu wstępnym skreśla się wyrazy "wprowadza się następujące zmiany";

27) w art. 4 w ust. 2 w pkt 1 wyraz "bocznic" zastępuje się wyrazem "bocznic kolejowych".

opracował Piotr Magda